

ИНФО БИЛТЕН

**Фонд за здравствено осигурување
на Македонија**

**ИНФО БИЛТЕН ИЗДАНИЕ БР. 38/2014
јануари**

**ФОНД ЗА ЗДРАВСТВЕНО
ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА**
www.fzo.org.mk

Содржина

Вовед.....	3
1. Јануари 2013 година.....	4
2. Февруари 2013 година.....	4
3. Март 2013 година.....	5
4. Април 2013 година.....	5
5. Мај 2013 година.....	7
6. Јуни 2013 година.....	7
7. Јули 2013 година.....	7
8. Август 2013 година.....	8
9. Септември 2013 година.....	9
10. Октомври 2013 година.....	12
11. Ноември 2013 година.....	16
12. Декември 2013 година.....	23

Вовед

Стручните тимови на Фондот во годината што измина продолжија со напорна работа на унапредување на здравствениот систем со цел да овозможат што подобри услови за остварување на правата на нашите осигуреници. Решенијата ги носевме врз основа на темелни анализи, меѓународни искуства и претходно утврдени потреби.

Соработката со здруженијата на граѓани, со коморите и со здравствените установи на примарно, секундарно и терцијарно ниво, како даватели на услуги на нашите осигуреници се продлабочи.

Учествуваме на Регионалниот форум на фондовите за здравство, каде фондот меѓународно се етаблира како лидер во носење и спроведување на електронските услуги.

Резултатите што ги постигнавме во 2013 година, благодарниците кои ги добивме од страна на здруженијата на граѓани, а што Ви ги претставуваме во првиот број на Инфо-билтенот за оваа 2014 година, за нас претставуваат поттик со уште поголем елан да работиме и во иднина и уште повеќе да им го олесниме патот во остварување на правата на нашите осигуреници.

Уредувачки одбор

1. Јануари 2013 година

- Новина за осигурениците – овозможивме лекување во странство - за здравствени услуги за одобрено лекување во странство. Осигуреното лице учествува со 20% од вкупните трошоци, *но не повеќе од 200 евра во денарска противвредност*. Оваа новина стапи на сила од 01.01.2013 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/2012 година).

- Фондот за здравствено осигурување даде целосна поддршка на Кампањата за нарушување на јавноста за навремено препознавање на нарушувањата на тастот од Здружението на граѓани РАСТ.

2. Февруари 2013 година

- Упативме повик за пререгистрација на невработени лица согласно одредбите на Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување (“Службен весник на Република Македонија” број 142/08, 64/09, 156/09, 166/10, 53/11, 185/2011, 44/2012 и 15/2013), според кои се предвидени определени правила за лицата кои минатата година добиле здравствено осигурување на товар на Буџетот на Република Македонија за себе и своето семејство врз основ на своите пониски примања како и за лицата кои прв пат здравствено ќе се осигуруваат по тој основ.
- ФЗОМ продолжува со соработката со Здружението на приватни лекари на Македонија и на својата втора средба во 2013 година, одржа работилница на тема: Унапредување на соработката со Здружението на приватни лекари на Македонија, на која се презентираа активностите на секторот контрола и се констатираа најчестите неправилности во здравствените установи од примарна здравствена заштита со цел подобрување на работата на избраните лекари и подигнување на квалитетот на здравствените услуги на повисоко ниво.

3. Март 2013 година

- Воведувањето на условни буџети за прв пат во април 2011 година се покажа како успешна приказна во македонското здравство и за тоа ФЗОМ и сите здруженија на пациенти со кои ФЗОМ редовно комуницира ја оценија оваа новина како крајно позитивна. Затоа и во 2013 година ФЗОМ согласно добиените информации работните средби со здруженијата на пациенти за области каде треба поттик односно стимулирање на јавните здравствени установи ја продолжи праксата на договарање на условни буџети на здравствени услуги во вкупна вредност на условните буџети од околу 387 милиони за 10 здравствени установи.
- Фондот за здравствено осигурување на Македонија учествуваше во одбележување на Светскиот ден на здравјето чија тема годинава е артериска хипертензија со порака “Контролирајте го крвниот притисок”, при што директорот Џемали Мехазии одржа краток говор за воведените новини во договорите со здравствените установи за 2013 година за унапредување на примарната здравствена заштита за своите осигуреници.

4. Април 2013 година

- Во ФЗОМ се реализираше работна средба на директорот на ФЗОМ, Џемали Мехазии со висока делегација од Комисијата за здравство на чешкиот парламент предводена од проф. д-р Алеш Розточил. На средбата беше разговарано за здравствените реформи што се одвиваат во Република Македонија, при што се заклучи дека во основа здравствените реформи се движат во слична насока.
- Фондот за здравствено осигурување на Македонија даде поддршка во напорите за одбележување на Светскиот ден на хемофилија под мотото „Да го затвориме јазот! Подеднаков третман за сите“.

- Правото на отпис на долгот кој мирува е една од придобивките кои ги нуди Законот за мирување и отпишување на обврски по основ на придонеси за задолжително осигурување (Службен

весник бр. 161/2008) и за таа цел Фондот ги информираше сите оние обврзници кои поднеле барање за утврдување на мирување на долгот согласно овој закон и добиле решение за мирување на долгот од страна на Фондот и воедно за целиот период на мирување од 1 јануари 2009 година до 31 декември 2012 година редовно ги измирувале тековните обврски, да поднесат барање за отпис на долгот кој мирувал до Подрачните служби на Фондот.

- Фондот за здравствено осигурување на Македонија објави дека на 13 и 14 мај 2013 година во подрачните служби ќе врши продажба по пат на усно јавно наддавање на определен број на недвижни и движни ствари.
- ФЗОМ беше во еднодневна работна посета на Заводот за социјално осигурување на Србија на 24 април 2013 година во Белград, Република Србија. На средбите се разговараше за примената на договорот за социјално осигурување меѓу двете земји во областа на здравството, како и новините и достигнувањата во здравствениот систем во изминатата година.

- ФЗОМ ги извести сите големи и средни претпријатија (со вкупен број над 20 лица) дека од 29.04.2013 година постапката за издавање на електронска здравствена картичка (ЕЗК) е олеснета за правните лица кои можат да поднесуваат групни барања и уплати за ЕЗК за сите свои вработени, како и за членовите на нивните семејства.
- ФЗОМ присуствуваше на Симпозиум за кадаверична трансплантација, чија цел е да се предочи и истакне важноста на трансплантацијата на ткива и органи, да се продискутира за перспективите од организирање на еден модерен систем за кадаверична трансплантација на ткива и органи во нашата држава.

5. Мај 2013 година

- ФЗОМ за прв пат одлучи да спроведе теренско анкетирање на осигурениците со цел да утврди какво е задоволството на осигурениците од добиените услуги во ФЗОМ, преку независна страна. Теренската анкета која беше спроведена во сите 30 подрачни служби во државата даде директен увид во размислувањата на осигурениците, нивната перцепција кон нашата институција како и нивните реални и вистински искуства кои ги имале во сите подрачни служби.

- На 9 мај беше пуштен во употреба истурениот шалтер на ФЗОМ – ПС Скопје, сместен во рамките на Поликлиниката Чаир при ЈЗУ Здравствен дом Скопје.

6. Јуни 2013 година

- Фондот за здравствено осигурување на Македонија им излезе во пресрет на осигурените лица со бубрежни заболувања и во својата правна регулатива го воведо ПРАВОТО НА ДИЈАЛИЗА ВО СТРАНСТВО НА ТОВАР НА ФОНДОТ. Хроничната бубрежна инсуфициенција е заболување од посебен интерес за Република Македонија за кое е неопходно потребен континуиран хемодијализен третман. Поради тоа, осигурените лица кои привремено престојуваат во странство, на товар на Фондо,т еднаш во годината и тоа не подолго од 30 дена, можат да користат дијализа во странска здравствена установа.

7. Јули 2013 година

- Со цел да се олесни начинот на подигнување на терапија за пациенти со хормонски респонзивен рак на дојка и простата, и за пациенти со тумори на гастроинтестинален тракт, ФЗОМ во соработка со ЈЗУ Универзитетска клиника за радиотерапија и онкологија а во интерес на осигурениците го олесни начинот на обезбедување и подигање на терапија за пациенти со хормонски репнсизвен рак на дојка и простата. Болничкиот упат се доставува еднаш во

годината, а потврдата за платен придонес на секои три месеци од денот на прегледот и подигањето на тромесечната терапија. Во однос на третманот на осигурените лица со услугата брахитерапија, отсега е потребан само еден упат кој го покрива целокупното времетраење на услугата од просечно три седмици.

- ФЗОМ упати повик до аптеки во селски подрачја за склучување на договор за 2013 година со аптеките кои добиле решение дека се во мрежа од Министерство за здравство. Вкупно 25 аптеки за прв пат склучија договор со ФЗОМ на задоволство на осигурениците.
- ФЗОМ го промовираше софтверското решение за веб портал за услугите за матични лекари.

8. Август 2013 година

- Директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова формираше координативно тело за забрзување на проектот за електронска здравствена картичка (ЕЗК).
- На 26 август во Фондот се реализираше работна средба на директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова со професор др. Саид Мохамед Алјунид од Универзитетот на Обединети Нации - Меѓународниот институт за глобално здравство и со г. Тони Атанасовски, економски промотор на Република Македонија во Индија и Малезија. На средбата се разговараше за здравствените реформи што се одвиваат во Република Македонија, со особен осврт на ДСГ груперот и неговата примена во Македонија како и можноста истиот да се унапреди и прошири, користејќи ги знаењата и искуствата кои ги имаат на Универзитетот на Обединетите Нации како и на Меѓународниот институт за глобално здравје.

- На 26 август во ФЗОМ за прв пат се одржа работна средба на преставници на македонското Здружение на граѓани на хередитарен ангеоедем „ХАЕ“, во состав г-а. Вера Јовановска Јанковска и г-а. Наташа Ангелеска и нивните гости од САД, г. Антони Касталдо - Претседател на асоцијацијата на пациенти со ретка болест ХАЕ во САД и г. Хенрик Бојсен, извршен директор на истата асоцијација со директорката на ФЗОМ, М-р Маја Парнарџиева Змејкова и нејзиниот тим.

9. Септември 2013 година

- Во Службениот весник на Република Македонија бр. 119/2013 од 29.08.2013 се објави Одлука на Управниот одбор на ФЗОМ за измени и дополнувања на Одлуката за референтни цени на лекови кои паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување, со која се врши дополнување на 49 нови заштитени имиња на лекови кои опфаќаат 37 лекови по генерика со одредена фармацевтска дозажна форма и јачина од примарната позитивна листа кои се издаваат на рецепт во ПЗУ аптеките на товар на Фондот.

Тоа претставува 5% зголемување на вкупниот број на лекови со референтна цена. Одлуката за утврдување на референтните цени на лекови се дополнува и со нови 9 заштитени имиња на лекови за 8 генерики со фармацевтска дозажна форма и јачина од Листата на лекови кои паѓаат на товар Фондот од болничката позитивна листа (за болничка здравствена заштита). Со ова вкупниот број на лекови според заштитено име за кои Фондот има утврдено референтна цена се зголеми на 1672 лека (1018 лека од примарна листа и 654 лека од болничка листа). Измените и дополнувањата на Одлуката за утврдување на референтни цени на лекови стапија на сила на 29 август 2013 година.

- На прес конференција, директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова информираше дека на 16 септември 2013 година Националниот Комитет за финансиска контрола на јавните здравствени установи е формиран и истиот ја имаше својата прва работна

средба. Целта на овој Национален Комитет е унапредување на координацијата меѓу Министерството за здравство, Фондот за здравствено осигурување на Македонија и потпретседателите на Владата на Република Македонија задолжени за екомонски прашања. Директорката на ФЗОМ истакна дека резултатите кои се очекуваат од овој Комитет се следниве: Поголема отчетност на економските директори на јавните здравствени установи; Следење на извештаи за работењето на јавните здравствени установи преку контрола на извршените финансиски контроли на редовни квартални средби; Проверување дали се почитуваат препораките од внатрешната ревизија на Министерството за здравство и Државниот завод за ревизија и Државниот санитарен инспекторат; Разгледување на можните решенија да се подобрат слабостите кои се детектирани кај јавните здравствени установи. Националниот Комитет има советодавна улога и е основан врз база на Владина програма.

- Директорката на ФЗОМ м-р Маја Парнарџиева Змејкова и нејзиниот тим одржа работна средба со г. Пепо Леви, Претседател на здружението на пациенти со хронична миелоидна леукемија ХМЛ. Тема на разговор на

оваа средба беше да се утврди во колкав обем се исполнети заклучоците од претходните средби во ФЗОМ.

- Директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова одржа работен состанок со претставници на Канцеларијата на Фондот за население на Обединетите нации – УНФПА и со меѓународниот консултант на УНФПА, г. Годфри Воекер. Целта на состанокот беше да се утврдат можните рамки на соработка во врска со реализирање на активности од Акциониот план за намалување на матернална, перинатална и доенечка смртност за 2013-2014 година.
- Средба со подрачните служби - директорката на Фондот за здравствено осигурување на Македонија м-р Маја Парнарџиева Змејкова на 20 септември беше во еднодневна работна посета во

Куманово, при што оствари неколку работни средби со матичните лекари, со граѓаните и со претставници на локалните медиуми.

- Се одржа работна средба на директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова и нејзиниот тим со Снежана Бојчин, Претседател на здружение на граѓани за цистична фиброза на 21 септември 2013,. Заеднички теми на интерес каде може заедно да се влијае на подобрување на здравствените услуги за пациентите со цистична фиброза ЦФ.
- На 23 септември 2013 година Фондот за здравствено осигурување на Македонија започна со постапката за четвртата по ред годишна ревизија на референтните цени на лековите од позитивната листа - за примарна и болничка здравствена заштита согласно законските прописи. Утврдувањето на референтните цени на лековите се врши според компаративна методологија на Фондот за цени на лекови. ФЗОМ особено внимава утврдувањето на референтните цени на лековите да е транспарентен, динамичен и континуиран процес.

- Директорот на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова беше домаќин на работна посета на европарламентарците Тања Фајон и на Кнут Флекенштајн, како и на Михаел Шнатц од АСБ, Сојузно здружение од Германија, оддел за меѓународна помош. Целта на работната посета беше презентирање на активностите кои ги презема германското сојузно здружението АСБ, кое има 200 подрачни канцеларии на територијата на цела Германија, како и канцеларии ширум светот. Македонија е следна земја со која се планира да се започне соработка и токму затоа имаше работна средба за да го слушнат мислењето на ФЗОМ за тоа како би било упатно да се соработува.
- На 30 септември 2013 година директорката на Фондот за здравствено осигурување на Македонија м-р Маја Парнарџиева Змејкова и нејзиниот работен тим беа во еднодневна работна посета во Кратово. Во рамките на својата посета, директорката Парнарџиева

Змејкова прво се сретна со граѓаните на Кратово, потоа оствари средба со градоначалникот на Кратово, а оствари и средба со приватните здравствени установи и коморите за да се слушнат и нивните мислења и предлози за соработката со ФЗОМ. Посетата на Кратово е во рамките на редовните посети на директорката на ФЗОМ во подрачните служби и е во насока на унапредување на условите за работа и подигнување на квалитетот на здравствените услуги.

- На иницијатива на директорката на ФЗОМ се формираше работна група од претставници на ФЗОМ, Министерство за здравство и матичните доктори за воведување на е-дневник и е-здравствен картон на примарно ниво.
- Промоција, следење и обуки кај матичните лекари за користење на веб порталот на Фондот за здравствено осигурување за ИЛ обрасци, наместо достава до ФЗОМ.
- Финализирање на сите интерни упатства за процесот на ИСО стандардизациј на ФЗОМ.
- Финализиран е планот за унапредување на впечетокот за работењето на ФЗОМ преку таен клиент во секоја подрачна служба.

- Започнување на активностите врз основа на податоци доставени од УЈП за лажни изјави поднесени од осигурениците.

10. Октомври 2013 година

- Во ФЗОМ на 2 октомври се реализираше работна средба на директорот на ФЗОМ, Џемали Мехаззи со советник и офицер за имиграција од амбасадата на Швајцарија за Косово и Македонија. На средбата беше разговарано за здравствените реформи што се одвиваат во Република Македонија, односно се информираше за здравствената политика како и за тоа кои се надлежностите и обемот на работа на ФЗОМ.
- Во Агенцијата за биомедицина во Сент Денис во Франција од 07 до 09 октомври 2013 година се реализираше посета на висока делегација од Република Македонија, предводена од

директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејковаја, а во состав: претседателот на Лекарска Комора на Македонија, проф. др. Кочо Чакалароски, проф. др. Сашо Дохчев, Клиника за урологија и доц. д-р. Игор Николов, Клиника за нефрологија. Целта на оваа работна посета беше подетално запознавање на работата на Агенцијата за биомедицина во Сент Денис во Франција. Македонската делегација имаше можност да види каков е процесот на институциите кои ја овозможуваат трансплантацијата во Франција и подобро да се запознаат со сите важните сегменти кои се неопходни за функционирање на трансплантацијата, како од жив донор, така и за кадаверична трансплантација.

- Како резултат на долгогодишната соработка и поддршка, на шестата национална конференција за рак на дојка што се одржа на 07 октомври 2013 во организација на Здружението за борба против рак „Борка“, на директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова и беше доделена благодарница како промотор во борбата против ракот на дојката, како и за придонесот и активното вклучување во борбата против ракот на дојката.

- Директорката на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, м-р Маја Парнарџиева Змејкова, во своето обраќање истакна дека набрзо Фондот ќе ги објават измените во Правилникот за ортопедски помагала со кои се предвидува намалување на утврдениот рок на употреба на ортопедско помагало – вештачка дојка (силиконска) од 24 на 12 месеци.
- На 15 октомври 2013 директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова беше во работна посета во новите простори на Здружението на граѓани НОРА. Беше договорено од страна на НОРА да испратат до Фондот презентација за рана дијагноза на ревматидните заболувања. На средбата се истакна дека е неопходно да се изготват протоколи за лекување на ревматоидните заболувања, за можноста од проширување на позитивната листа на лекови на товар на ФЗОМ преку либерализација на пазарот

на лекови, што би било во рамките на постоечки буџет за биолошките лекови. Се разменија информации за флаерите на НОРА, дистрибуција на печатените материјали, едукација на матичните лекари за ревматоидните заболувања.

- За досега покажаното разбирање, почит и градење доверба, на Фондот му беше доделена ПЛАКЕТА за особен придонес во развојот на ревматологијата во Република Македонија 15 октомври 2013 година. Оваа плакета на ФЗОМ му ја додели претседателот на Македонската ревматолошка асоцијација проф. др. Снежана Мишевска Перчинкова на Вториот македонски ревматолошки конгрес со меѓународно учество – МААР 2013.

- Фондот за здравствено осигурување беше учесник на 7-от Регионален форум на јавно здравствено осигурување кој се одржува од 16 до 19 октомври 2013 година во Бања Лука, Република Српска. Овие работни средби се одлична можност за фондовите за здравствено осигурување од Република Српска, Република Хрватска, Република Словенија, Република Македонија, Република Црна Гора, Република Србија, Република Албанија како и од Босанската федерација да разменат искуства и знаења од областа на

здравственото осигурување. Фондот за здравствено осигурување на Македонија презентираше информации за своите реформи кои ги воведо во здравствениот систем, а особено во делот на електронските услуги кои им се достапни за сите осигурени лица, фирми и здравствени установи кои имаат договор со Фондот. На Форумот се

разменија искуства и за секојдневните ризици кои се јавуваат при менаџирање со здравствената каса како и за начинот како фондовите, во улога на купувачи на здравствени услуги успеваат да овозможат што поквалитетни здравствени услуги за своите осигурени лица, зајакнувајќи го притоа и делот на превентивната здравствена заштита.

- На 24 октомври 2013 година директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова оствари средба со претседателот на здружението

Нефрон и неговиот тим, Душко Ѓорѓиев, Претседател на здружението НЕФРОН со Љубинко Трпеноски и Павлинка Балиска. На средбата стана збор за јавно-приватното партнерство во здравството при што се утврдија кои се следните чекори кои ќе се преземат од страна на ФЗОМ и НЕФРОН во насока на квалитетна контрола на здравствените услуги. Тимот на НЕФРОН укажа на потребата за отварање на регионални нефролошки амбуланти, односно центри согласно бројот на пациенти. ☐

Можноста од ревидирање на цената на домашната дијализа беше третото важно прашање за кое се дискутираше на состанокот. Стана збор и за лекови на овие пациенти, односно тимот на НЕФРОН упати барање за проширување на позитивната листа на лекови на товар на ФЗОМ.

На состанокот накусо се разговараше и за досегашните успешно спроведени заеднички проекти на НЕФРОН и на ФЗОМ, како што се: 1. Воведување на евиденција на пациенти на дијализа; Едукација на матични лекари за рана

детекција на бубрежни заболувања и Воведување на протоколи за спроведување на дијализа и контрола од страна на ФЗОМ. Фондот продолжува со практиката да остварува редовни директни средби со здруженијата на граѓани за да се утврдат најефикасните модалитети за унапредување на квалитетот на здравствени услуги согласно модерните светски трендови во нашите здравствени установи, и согласно потребите на самите пациенти и осигуреници.

- Охрид и Струга беа градовите каде директорката Парнарџиева Змејкова на 28 октомври 2013 година одржа неколку работни средби со раководителите на Подрачна служба на која беше констатирано дека електронските здравствени картички им се предадени на вкупно 60.000 осигуреници, што претставува 60 отсто од вкупниот број осигуреници во Охрид и Струга.
- Во 2013 година во ФЗОМ се одржа прва работна средба со претседателот на здружението на граѓани за ретки болести „Живот со предизвици“ Весна Стојмирова на 29 октомври 2013 година со директорката Парнарџиева Змејкова, на која се дискутираа потребите и идните планови на здружението на граѓани за ретки болести.

➤ На 30 јуни 2000 година, Владата на Република Македонија одлучи да ја формира најголемата финансиска независна институција која ќе се грижи за обезбедување на здравствени услуги. На 17 октомври 2013 Собранието на Република Македонија го изгласа првиот Управен одбор на ФЗОМ. На 1 октомври 2000 година Управниот одбор на ФЗОМ упати предлог до Владата на Република Македонија за назначување на директор на Фондот за здравствено осигурување на Македонија, кој резултираше со започнување на работа на ФЗОМ како независна институција. Не случајно предлогот на Управниот одбор беше упатен на 31 октомври кој воедно е и меѓународен ден на штедењето, бидејќи една од целите за ефикасно користење на расположливите средства и ресурси е постулат по кој се води ФЗОМ како јавна институција, и воедно треба да придонесе кон квалитетна здравствена услуга за сите.

➤ На 29 октомври 2013 директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова имаше средба со претставници на Фрамабренд Нова на теми поврзани со унапредувањето и подобрување на заедничката соработка на Фондот за здравствено осигурување на Македонија и Асоцијацијата Фармабренд Нова.

11. Ноември 2013 година

На 01 ноември 2013 година по повод Меѓународниот ден на штедењето беше одржана V-та меѓународна конференција за осигурување во Република Македонија со наслов „Предизвици на осигурителната индустрија во Република Македонија“, во организација на Националното биро за осигурување и Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Задолжителното, како и кои се можностите за доброволно здравствено осигурување во Република Македонија

беше темата на која директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова имаше презентација на V-та меѓународна конференција за

осигурување во Република Македонија. Покрај ФЗОМ, во дискусијата на панелот посветен на здравствено осигурување, односно на Законот за доброволно здравствено осигурување учество земаа и

претставници од Министерството за здравство, Агенцијата за супервизија на осигурувањето, претставници од здравствените установи, Националното биро за осигурување, странски претставници и претставници на осигурителни друштва.

- Се одржа Втор состанок на Националниот комитет за здравство за финансирање на јавните здравствени установи во Република Македонија.
- На 05 ноември ФЗОМ активно се приклучи на почетокот на Кампањата за промена на дијабетесот кај децата. Кампањата содржеше 5 клучни сегменти: Тизер фаза; Истражување за дијабетес; Стрип за деца „Диамен“; Прес – конференција; Едукативен училишен караван и Настан по повод светскиот

ден на дијабетесот -14.11.2013. Во оваа кампања, која потекна токму од Асоцијацијата за детски дијабет, Баланс МК, како Фонд за здравствено осигурување на Македонија препознавме вреден проект, кој ќе помогне да се надмине стравот кон разилчните, или непотребните и неоснованите предрасуди и стереотипи кон лицата со оваа состојба. Фондот зема активно учество и во континуитет дава поддршка на активностите за заедничко одбележување на Светскиот ден на дијабетесот со децата, адолесцентите и возрасните со дијабет Тип-1 и нивните семејства, од цела Македонија.

- Беше одржана прва средба со претставници на ново Здружение на граѓани МАСБОРАК со цел запознавање на целите и мисијата на новото Здружение на граѓани.

- Фондот за здравствено осигурување на Македонија интензивно работеше на остварување на поквалитетни права за ортопедски помагала.

Измените кои Фондот ги направи се резултат на исцрпна соработка и барања кои ги имаа од националниот сојуз на инвалидизирани лица, здруженијата на пациенти, здравствените установи и од самите осигуреници. ФЗОМ излезе во пресрет на голем број од овие барања и направи измени на Правилникот за ортопедски и други помагала. Од 12 ноември 2013 година стапија на сила новите права за ортопедските и други помагала, кои се објавени на 04 ноември 2013 во Службен Весник. Овие измени значат поголеми права за осигурениците кои ги користат ортопедските помагала. ФЗОМ направи измени на следниве групи на ортопедски помагала:

1. Намалување на утврдениот рок на употреба на ортопедските помагала – протези за долни екстремитети од 36 на 24 месеци за возрастна група од 18 – 65 години (по барање од Националниот сојуз „Мобилност“).
2. Намалување на утврдениот рок на употреба на ортопедско помагало-миоелектрична протеза од 36 на 24 месеци за возрастна група од 6 до 18 години (по барање на осигуреници и здравствени установи).
3. Намалување на партиципацијата за надколениците и подколениците ортози од 100,00 денари на 10,00 денари.
4. Намалување на утврдениот рок на употреба на ортопедските помагала – ортопедски чевли за возрастната група од 0 до 7 години со скратување на рокот од 12 на 6 месеци, и за возрастната група од 7 до 18 години со скратување на рокот од 12 на 9 месеци (по барање од Националниот сојуз „Мобилност“ и осигуреници).
5. Намалување на утврдениот рок на употреба на ортопедско помагало – вештачка дојка (силиконска) од 24 на 12 месеци (по барање на здружението „Животна искра“).
6. Воведување на ново помагало привремена очна протеза за сите возрастни групи (по барање на осигуреници).
7. Дополнување на начинот на изработка за ортопедските помагала Подколен апарат со скочен зглоб и метална сандала и Радијалис апарат со сериски со

прилагодување (по барање на ортопедски куќи).

8. Дополнување на начинот на пропишување на ортопедското помагало Надколена корективна лонгета со корекција на контрактури во колено и скочен зглоб со специјалност хирург (по барање на Универзитетска клиника за хируршки болести „Св. Наум Охридски“ Скопје).

Овие измени ќе придонесат за поквалитетен живот на групи на осигуреници кои ги користат ортопедските помагала. **Вкупен број на осигуреници кои се опфатени годишно со овие олеснувања изнесуваат 7700 осигурени лица.** Редовните контакти со здруженијата на пациенти, сојузот на инвалидизирани лица како и размислувањата на поединци-корисници на ортопедски помагала се од извонредна помош на ФЗОМ за да може да им излезе во пресрет на начинот на добивање и користење на ортопедските помагала.

- На 8 октомври слаевме 13 години постоење – роденден на Фондот и тоа беше убава прилика да ги кажеме нашите идните проекти на јавноста. Стратегијата на ФЗОМ за 2014-2015 година ја претстави директорката Парарџиева Змејкова и укажа дека Стратегијата е резултат на личен залог но и напорна работа на нејзиниот тим во изминативе два месеци. ФЗОМ со посветеност го продолжува континуитетот и

заложбите секогаш да сме вистински посветени во подобрување на квалитетот на здравствените услуги, во олеснување на осигурениците во остварување на нивните права од здравственото осигурување.

Нашата крајна цел е да го подобриме квалитетот на нашето севкупно живеење. Накусо, Стратегијата на ФЗОМ 2014-2015 се фокусира на 6 клучни области: за матичните лекраи, нови стимулаци; проекти во врска со лековите; повеќе ортопедски помагала за осигурениците; унапредување на здравствените услуги за здруженијата и за осигурениците; електронски Фонд за здравство; и промоција на здравјето.

- На 14 ноември 2013 претставникот на ФЗОМ, Бранко Аџигогов учествуваше на јавна расправа организирана од Комисијата за еднакви можности на жените и мажите и Комисијата за здравство на Собранието на Република Македонија, во соработка со групата за поддршка на лицата што живеат со ХИВ

– „Заедно посилни“ и Асоцијацијата за здравствена едукација и истражување - Х.Е.Р.А., на тема: „Како до подобра грижа и третман за лицата што живеат со ХИВ во Република Македонија“.

- Придобивките од воведување на електронските услуги и административното олеснување за осигурениците, за лекарите, за компаниите и фирмите беше тема на презентацијата на м-р Маја Парнарџиева Змејкова, директор на ФЗОМ на 26-тото по ред советување на правниците од здравството на Република Македонија, што се одржува во Струга од 14 до 16 ноември 2013 година.

Како специјален гостин на советувањето, директорката Парнарџиева Змејкова ги презентираше новините што ФЗОМ ги воведува од јануари 2014 година, како што се електронските услуги што ги нуди Фондот, олеснувањата за матичните лекари, за фирмите, како и за

осигурениците. Фондот за здравствено осигурување зема активно учество преку низа теми и презентации од сферата на јавните набавки, фармацијата, новините во законодавството, а кои се од витален интерес за правната и лекарската фела. На советувањето учество земаа и правници, директори на здравствени установи, економисти, доктори, административни работници, членови на синдикати, на управни одбори, на комисији за јавни набавки и други заинтересирани лица.

- Во рамките на централното одбележување на Светскиот ден на дијабетисот, во **сабота, 16 ноември** 2013 година, директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова потпиша Меморандум за соработка со Сојузот на здруженија на дијабетичари на Македонија во **Холидеј Ин**.
- По повод одбележувањето на Европскиот ден за рационалната употреба на антибиотици на 18 ноември 2013 година, директорката Маја Парнарџиева Змејкова одржа презентација на стручниот состанок организиран од Здружението на микробиоза на Македонија, за рационална употреба на антибиотици во Република Македонија. На состанокот се промовираше и едукативното видео за

рационална употреба на антибиотици подготвено со поддршка на СЗО и се одржа стручен состанок на тема "Имплементација на EUCAST-водичот во микробиолошките лаборатории во Македонија".

Фондот за здравствено осигурување, свесен за неопходноста од рационално користење на лековите, прави големи напори и се ангажира на најдобар можен начин да се обезбеди рационална употреба на лековите: пациентите да добиваат лекови соодветни на нивните клинички потреби, во дози кои ги исполнуваат нивните индивидуални барања, за соодветен временски период и по најниска цена за нив и заедницата. Со тоа го заштитуваме здравјето на

осигурениците, но и финансиските средства со кои располагаме и кои се помали од потребите.

- ФЗОМ на 19 ноември ја предаде милионитата електронска здравствена картичка. Дистрибуцијата на по градови со над 80% дистрибуирани електронските здравствени картички е: Св. Николе, Гевгелија, Берово, Кратово, Винаца, Валандово Македонски Брод, Неготино и Крушево. Најслаб е одзивот е Тетово со само 32% од осигурениците кои имаат ЕЗК. До 30 јуни 2014 година очекуваме сите осигуреници во Република Македонија да имаат електронска здравствена картичка, за да може да се исполни законската рамка.
- На 20 ноември 2013 година се одбележа Европската недела на цистична фиброза, и на поканата од здружението на граѓани Цистична Фиброза, директорката Маја Парнарџиева Змејкова одржа говор во кој го истакна задоволството од одличната соработка што Фондот ја има со невладините здруженија на пациенти. Меѓу првите со кои ФЗОМ ја започна праксата на редовни среќи беше токму Здружението на пациенти со цистична фиброза. Од 2011 година успеавме да изградиме не само заедничка доверба туку и меѓусебна почит, бидејќи целта ни е

иста квалитетни здравствени услуги, задоволни пациенти. Фондот креираше една уникатна алатка во 2011 година, која другите фондови за здравство ја немаат воведено, а тоа е условен, односно наменски буџет за пациентите, пред се за децата кои имаат цистична фиброза и кои се лекуваат на Клиниката за детски болести. Условниот буџет на Клиниката е предвидено да се користи само за потребите на пациенти со цистична фиброза и истите средства не може да се пренаменат за други потреби. Во соработка со здружението ФЗОМ помогна во изработката на постерите за цистична фиброза кои содржат конкретни препораки за заштита од пренесување на МРСА и други опасни бактерии, како и за креирање на водичот за пациенти со објаснување како болеста навреме да се препознае и да се лекува.

- Директорката на Фондот за здравствено осигурување на Македонија м-р Маја Парнарциева Змејкова на 22 ноември беше во еднодневна работна посета во Кавадарци и одржа неколку работни средби со раководителот на подрачна служба Кавадарци и со градоначалникот Александар Панов, а потоа со матичните лекари и со граѓаните. На средбите беа објаснети предностите на електронските услуги на Фондот за здравство и предностите на електронската

здравствена картичка.

- На ден 28.11.2013 година се одржа работна средба меѓу директорката на ФЗОМ и нејзиниот тим и претставници од Фармацевтска комора на Македонија и Сојузот на стопански комори – Групација за аптеки, веледрогерии и производители, на која се дискутираше со цел усогласување на ставовите околу одредени предложени измени и дополнувања во врска со новиот терк на договори за приватните здравствени установи - аптеките со важност од 01.01.2014 година. Директорката на Фондот ги презентираше новините во работењето на ПЗУ аптеките со Фондот и тоа во делот на: измена на Одлуката за организирање на дежурства во приватни здравствени установи-аптеки, стапувањето во сила на новите референтни цени на лековите од Листата на лекови на товар на Фондот како и проверка на здравственото осигурување преку веб порталот на Фондот. Новини се дека Договорите со здравствените установи за првпат Фондот ќе ги склучува по електронски пат преку

веб порталот на Фондот. За ваквиот начин на потпишување секое овластено лице на здравствената установа треба да се регистрира на веб порталот на Фондот и да поседува ЕЗК. За таа цел Фондот започна со обука на здравствените установи по Подрачни служби, кои траеја во текот на месец декември 2013 година.

12.Декември 2013 година

- Во ФЗОМ започна да функционира електронска архива – Е-архива меѓу вработените.
- Придобивките од воведување на електронските услуги и административното олеснување за осигурениците, за лекарите, за компаниите и фирмите беше тема на презентацијата на м-р Маја Парнарџиева Змејкова, директор на ФЗОМ на **Регионалната Конференција – „Вистински импакт за подобро владеење“** што се одржа во рамките на неделата на јавниот сектор на **5-ти декември** во хотелот Александар Палас во Скопје. Конференцијата беше во организација на **Мајкрософт** а во соработка со **Министерството за информатичко општество и администрација** на Република Македонија.

Како специјален гостин на советувањето, излагањето на директорката Парнарџиева Змејкова, која се осврна на активностите поврзани со електронското работење на Фондот во изминатите две години како и на новините што ФЗОМ ги воведува од јануари 2014 година, како што се, олеснувањата за матичните лекари, за фирмите, за осигурениците, побуди огромен интерес кај аудиториумот. Во однос на електронските услуги што ги нуди Фондот, беше заклучено дека тој претставува лидер и позитивен пример за сите земји во регионот.

Ваквата перцепција, за Фондот претставува поттик, но и обврска во обезбедување на што поквалитетни и што подостапни здравствени услуги за сите чинители на здравствениот систем, при што фокусот се става на континуираното усовршување на електронскиот систем, како темел за поквалитетни здравствени услуги.

- Фондот пробно започна со електронски услуги за пријава и одјава за здравствено осигурување за сите фирми - обврзници за пресметка и уплата за придонеси. Се

озвозможи пријава на здравствено осигурување преку веб порталот на Фондот за здравствено осигурување (<https://portal.fzo.org.mk>).

- „Кога е фер да се каже не“, односно одлучувањето во распределбата на средствата во здравствените системи и поставувањето на приоритети, беше темата на Вториот здравствен самит, организиран од меѓународниот проект Хелтгрупер, што се одржа на 7 декември во Скопје. На овогодишниот самит активно учествуваше и Фондот за здравствено осигурување со презентација на директорката м-р Маја Парнарџиева Змејкова на тема „Распределбата на средствата во системот на здравствено осигурување во Република Македонија“. Парнарџиева-Змејкова на почетокот се осврна на македонскиот здравствен систем и на расположливите средства во системот, како и на начинот, методите и дилемите при распределбата на средствата. Потоа беа презентирани и мерките што се преземаат за подобрување на ефикасноста во искористувањето на средствата.

- Завршија преговорите за новите електронски договори меѓу Фондот за здравствено осигурување на Македонија и Лекарската комора, Фармацевтската комора и Стоматолошката комора на Македонија.
- Постигнат е голем напредок во лекувањето на децата со нарушување на хормон како резултат на соработката на ФЗОМ и Здружението на родители на деца со ендокринолошки заболувања РАСТ, во изминативе 3 години, беше истакнато од директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова на Едукативна работилница која е дел од „Кампањата за рано препознавање на нарушување на растот“. Директорот на ФЗОМ Џемали Мехазии истакна дека Фондот е благодарен на здруженијата на пациенти и им стои на располагање на сите нови здруженија на граѓани за предлози во насока на превенирање на здравјето на осигурениците.

- Фондот учествуваше на јавна расправа за Законот за придонеси од задолжителни социјално осигурување. Расправата беше фокусирана на предлози за измени на овој закон во насока на укинување на изјава за остварени приходи која секоја ја поднесуваат невработените лица, кога се регистрираат во системот на задолжително здравствено осигурување.
- Од 19 декември 2013 година **Фондот обезбеди нови намалени цени за лековите од Позитивната листа.**

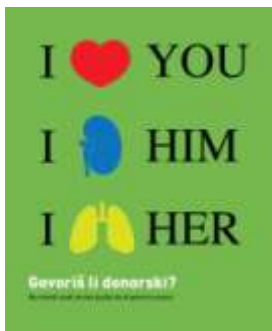

За да се се направи оваа ревизија, директорката на ФЗОМ и нејзиниот тим **спроведоа рекорден број на преговори со 42 фармацевтски куќи**, од октомври оваа година до денес. Вкупните финансиски ефекти – заштеди во примарната здравствена заштита од оваа ревизија се намалување на трошоците за Фондот (88 милиони денари) и за осигурениците (31 милион денари), односно вкупните заштеди се во износ од околу 119 милиони денари годишно за целиот здравствен систем на примарно ниво. Заштедите на

осигурениците се јавуваат како резултат на намалени или укинати доплати за одредени лекови, но и поради намалување на партиципацијата што е случај кај 110 лекови. Постигнавме досега рекордни 299 генерики на лекови (терапии) од позитивна листа без доплата во аптеките како резултат на целокупниот процес по кој од сега вкупно 391 лекови по генеричко име од примарната позитивна листа досега 76.5% од лековите за примарна здравствена заштита се обезбедени без доплата за осигурениците, наместо досегашните 73%, што е највисок процент на вакви лекови досега. Вкупниот број на лекови по генерика со референтна цена се збогатува за 15 лекови. Најавуваме и нови 21 генерики (терапии) кои ќе им бидат достапни на осигурениците за прв пат без доплата и тоа за следните заболувања: дигесивни пореметувања, кардиоваскуларни заболувања, за тироида лек, антиревматски заболувања, аналгетици, антибиотици, антиинфектив за гинекологија и други. Фондот успева во континуитет за осигурениците да обезбеди поголем број на лекови, повеќе лекови без доплата и со намалена доплата. Од големо значење е и ефектот за дополнителното поефтинување на определени лекови во нашата држава и сето тоа без дефицит

на лекови во државата.

- „Органодарителство – највисок чин на човекољубие – ајде да зборуваме за тоа“ е насловот на брошурата промовирана на прес конференција организирана од Здружението на бубрежно болни граѓани „Нефрон“. Д-р Љубинко Трпеноски, претседател на „Нефрон“ во своето поздравно обраќање укажа дека без поддршката на медиумите, денес состојбата со статусот на пациентите со бубрежни заболувања би била сосема поинаква. Тој потсети дека Здружението своите активности ги започнало со мотото „Не можеш да добиеш ако не побараш“, но денес ова мото е заменето со посовремено - идентично на мотото на Меѓународната федерација на бубрежно болните, а тоа е „Не можеш да бараш додека не понудш нешто“.

За нејзиниот личен ангажман, како и за ангажманот на ФЗОМ, претседателот Трпеноски и искажа лична благодарност на директорката на ФЗОМ, м-р Маја

Парнарџиева Змејкова, за која рече дека е најверен поддржувач на ова здружение.

- Во Турската очна болница се започна со нова здравствена услуга – кератопластика, односно пресадување на рожница од кадавер.
- Успешна рекордна 35-та трансплантација на бубрези од жив донор е извршена на Клиниката за урологија во Скопје, беше соопштено на прес конференцијата на 24 декември 2013 година од директорката на ФЗОМ, м-р Маја Парнарџиева Змејкова, која им го честиташе успехот на директорот на Клиниката за урологија, примариус Михаил Пенев и на тимот на лекари предводени од од д-р Сашо Дохчев, д-р Скендер Саиди, д-р Сотир Ставридис и д-р Оливер Станков. Д-р Михаел Пенев, директор на Клиниката за урологија, се заблагодари лично на директорката Парнарџиева Змејкова за поддршката на Фондот и укажа дека за следната година се предвидени дополнителни 45 милиони денари условен буџет за трансплантации, односно средства за да може да се извршат 40 трансплантации на бубрег од жив донор и 20 од кадавер.

- Беа финализирани преговорите со јавните здравствени установи (универзитетски клиници, клинички болници, општи болници, специјални болници и од здравствени домови) за буџетите за обезбедување на здравствени услуги за 2014 година.
- На состанокот со Државниот завод за ревизија во врска со ревизијата во Фондот, беше укажано дека трезорското работење на Фондот како јавна институција функционира одлично.
- **Од 01 јануари 2014 година ќе важат нови 5-годишни електронски договори со здравствените установи со кои Фондот потпишува договори.** Овие договори содржат новини кои се резултат на преговорите меѓу Фондот и претставниците на лекарите, односно Лекарска комора на Македонија – ЛКМ и Здружението на приватни лекари на Република Македонија – ЗПЛРМ и тие се следниве:

1. Фондот овозможува повеќе време за пациентите преку административно олеснување кај лекарите:

✓ Наместо секоја година да се потпишуваат договори со Фондот, од 01 јануари договорите ќе имаат важност од 5 години (што претставува големо растоварување за докторите)

✓ Наместо хартиено потпишување, договорите се потпишуват електронски за 30 секунди наместо како досега да бидат потребни неколку

дена (се заштедува време, човечки ресурси, 400.000 страници хартија и друго)

Услуги преку веб портал:

- ✓ Веќе е воведено електронско пријавување и одјавување на осигуреници кај матичен лекар (за само неколку секунди наместо претходна процедура од неколку денови).
- ✓ Во 2014 година преку веб порталот на Фондот ќе им овозможи на здравствените установи:
 - ❖ Електронско доставување податоци, спецификации и креирање на фактури до Фондот;
 - ❖ Електронско издавање и заверка на потврди на ортопедски и други помагала;

Во првите три месеци од 2014 година во договор со матичните лекари и нивните софтверски куќи, наместо хартиено водење на документација, се воведува единствено електронско водење на документација (е-дневник и е-картон; кретење – наместо тројна евиденција сега се ќе се пополнува на едно место)

- ❖ Постепено укинување на здравствената книшка;
- ❖ Побрза исплата на средствата на здравствените установи директно од трезорот на Фондот – наместо досегашната исплата од централа до подрачни служби на Фондот – па до здравствените установи, од јануари 2014 година исплатата ќе се реализира веднаш на сметката на здравствените установи (кратење на процедура од неколку дена)

2. Стимулации од Фондот

- ✓ Стимулација на лекарите во руралните средини – Фондот ги зголеми средствата за избраните лекари за секоја скала дополнително по 5000 денари месечно, односно наместо минимумот 55.000 од јануари ќе исплаќа 60.000 а највисоката скала од 85.000 на 90.000 денари.
- ✓ Стимулација на новите избрани лекари од општа медицина и гинекологија – секој нов избран лекар ќе добива 40.000 денари во текот на 18 месеци, во зависност од бројот на пациенти.
- ✓ Исплата на 100% за превентивни цели за првото тромесечије на секој нов избран лекар;
- ✓ Стимулација на гинеколозија за прикрепување на што е можно повеќе осигуренички со дополнителни 25 илјади денари месечно.

3. Промени во договорите со здравствените установи:

Фондот во месец ноември оствари преговори со Лекарска комора на Македонија и со Здружението на приватни лекари на Република Македонија и на взаемно задоволство ги

најавува следните новини во договорите со здравствените установи:

- ✓ Нови одредби во делот на регулирање на улогата на редовната замена на избраниот лекар со кои на осигурениците им се обезбедува континуирана здравствена заштита.
- ✓ Намалување на бројот на причините поради кои еднострано се раскинува договор; бришење и намалување на договорните казни;
- ✓ Ревидирање на ЛУ1 упат за лабораториски услуги за осигурениците да не мора да се упатуваат за одредени базични анализи на повисоко ниво кај соодветниот лекар специјалист;
- ✓ Полесна достапност на осигурениците до лекови преку признавање на субспецијалност со специјалистички договор со здравствената установа.
- ✓ Нови превентивни цели (цели за примарна и секундарна превенција на целото население за дијабетес, кардиоваскуларни и бубрежни заболувања).
- ✓ Нови теми за специфична континуирана медицинска едукација за матичните лекари – толкување на ЕКГ резултати, хронични белодробни болести и астма кај деца, рана детекција на ментални заболувања и нарушување на функцијата на тироидната жлезда.

Како додадена вредност, Фондот договори обуки кои се реализираат со Лекарската комора на Македонија и Здружението на приватни лекари за:

- ✓ Спроведување на обуки за електронско потпишување на договорите во месец декември 2013 година;
- ✓ Спроведување на обуки за доставување на електронски фактури по електронски пат преку веб порталот на Фондот во месец јануари 2014 година;
- ✓ Спроведување на обуки на лекарите со цел да се информираат за нивните права и обврски кои произлегуваат од договорите со Фондот во месец јануари – март 2014 година;
- ✓ Работилници за следење на превентивните цели со матичните лекари – во текот на 2014 година;
- ✓ Работилници за остварување на правата за ортопедски помагала со матичните

лекари и специјалистите во цела 2014 година;

- **Превенцијата – најважна алка во здравствениот систем** е новиот голем следен проект на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

Фондот ќе превзема активна улога во грижата за здравјето на граѓаните, а нема само да плаќа за лекување, истакна на прес конференција директорката на Фондот, м-р Маја Парнарџиева Змејкова. За да се зголеми свеста за одговорноста и грижата за сопственото здравје кај осигурениците, ФЗОМ во соработка со Здружението на матични лекари на Република Македонија договори да се започне со спроведување на скрининг прегледи кај матичните лекари за трите најчести незаразни заболувања: кардиоваскуларни заболувања, шеќерна болест и бубрежна болест. Имено за прв пат се **воведува примарна превенција** (рано откривање) и **секундарна**

превенција (квалитетно следење на здравствените услуги). Од 01 јануари 2014 година од страна на матичните лекари ќе бидат повикани 1.2 милиони осигуреници да направат превентивни прегледи кај матичните лекари и врз основа на резултатот, ќе се утврди дали е потребно да се испрати осигуреникот кај специјалист.

